

תמונת החתונה בעיתון "עביר"

כשעצרו אותו היינו נשואים רק חודש וחצי. רק שישה שבועות...

- מי אמר לך שעומדים לגרש אותך? שמעתי ברדיו, בקווי ישראל וקראתי בעיתון.
- מישהו הודיע לך באופן רישמי? אני לא הייתי בבית, אבל אחותי סיפרה לי שטילפנו מהכלא ביום ראשון שעבר ואמרו שאפשר יהיה לבקר אותו למחרת. אבל זה כל מה שידעתי.
- כשהלכת לבקר אותו ביום השני, הוא כבר ידע שעומדים לגרש אותו? כן.
- מי אמר לך? הם מסרו לו את ההודעה הרישמית תחומה עליידי האלוף מיצע, אני חושבת. הם אמרו לו ולכל האחרים, ביום ראשון ה'3 בינואר בשעה 10 בבוקר.
- ומה הוא אמר? כלום.
- ומה את אמרת? כלום.
- בבית, כשנודע לך? כן. בכיתי כי רציתי שהמישפחה תהיה ביחד, שהמישפחה לא תיפרד. יש לנו הרבה תוכניות לעתיד והכל מתפורר. אני רוצה להיות ליד החברים והמישפחה והאחים והאחיות, וגם הוא, וכך, עקב ההחלטה ההומנית הזאת לא נוכל לבצע את התוכניות שלנו.
- איזה תוכניות היו לכם? להשתקע, ללדת ילדים, לגדל אותם, לעבוד, לחיות בין חברים וקרובים, לחיות את חייו בשקט.
- באן בירושלים? אנחנו גרים ברמאללה וג'יבריל עובד בירושלים.

- "למה? אבל הם לא אמרו לו. הם התייחסו אליו נורא.
- לך הם אמרו משהו? הם רק אמרו לי שאשכ בשקט ושלא אוזן מהמקום. הם אסרו עלי לצאת מהבית, למרות שהדלת הייתה שבורה ולא יכולתי להישאר כל הלילה עם דלת שבורה. רציתי ללכת לשכנים, אבל הם לא נתנו לי.
- ומה קרה אז? הם לקחו אותי. השאירו אותי במצב נורא. רעדתי כולי.
- בכית? כן, בכיתי והם לקחו אותי, ולא ראיתי אותו עד היום השני שעבר, כשביקרת אותי בכלא בנייד. שלידי שכם.

- הוא סיפר לך אם היכו אותך? הוא סיפר שהיכו אותו כשהיה בכלא עתלית, ושהיכו אותו לאורך כל הדרך מרמאללה לעתלית ומעתלית לננייד הרבה. היכו אותו הרבה.
- ומה הם אמרו לך? אני לא יודעת, אני רק יודעת שהיכו אותי ואת כל שאר העצורים שהיו ביחד איתו.
- הם זקרו אותך? אני לא יודעת.
- ולפני היום השני ניסית לראות אותו בכלא ולא נתנו לך? נכון.
- עורכייהדין שלו ראו אותו? הם ראו אותו, וגם אנשים של הצלב האדום ראו אותו.
- מה עשית בבוקר שלמחרת המעצר? הלכתי לעורדיין, לקרובים, לחברים. ניסיתי לברר למה עצרו אותי, לאן לקחו אותי. וחץ מזה הלכתי לחפש מישור שיתקן את הדלת של הבית.
- נתנו לך לראות אותו ביום השני שעבר? הכניסו את כל המישפחות של העצורים ביחד, היו שם יותר מ-30 איש באותו היום. העצורים ישבו מאחורי סורגים, והיו חיילים בכל מקום. לא יכולנו אפילו ללחץ ידיים. לא יכולנו גם לדבר כמו שצריך, כי בגלל הכמות הגדולה של האנשים שהיו בחדר היה דבר רעש נורא ואיי אפשר היה לשמוע שום דבר.
- מאז היום השני שעבר ראית אותו? לא. ואני גם לא יודעת מתי אני אראה אותו.

בחדש אוקטובר 1985 ושחררה בסוף אפריל 1987. את המאסר שלה בילתה באגף המיוחד בכלא הנשים "נווה-ירצה", אך הספיקה להיות גם ב"אבו-כביר" ובבתי-כלא אחרים בגדה-המערבית. ג'יבריל הוא האח הבכור בין האחים. אח נוסף לבית אל-רג'וב, יאסר, נעצר גם הוא, אך שוחרר.

- מאיפה את, היבה? מירושלים.
- נולדת לפני הכיבוש? נולדתי בנובמבר 1962.
- את זוכרת מה היה פה לפני הכיבוש? לא במיוחד.
- את זוכרת את המילחמה? לא, אבל שמעתי עליה.
- המישפחה שלך נמצאת בירושלים כבר הרבה שנים? כן.
- מה עושה אבא שלך? הוא נפטר.
- איפה למדת? סיימתי בית-ספר בירושלים ולמדתי שנתיים מינהל-עסקים ברמאללה.
- מתי פגשת את ג'יבריל? פגשתי אותו בעבודה, במרכז-למחקרים ערביים, בשנת 1986.
- כשפגשת אותו ידעת שהוא היה עצור בעבר? כן.
- למה הוא נעצר אז? אני לא יודעת, הכרתי אותו אחרי ששוחרר במאי 1985, בעיסקת חילופי-השבויים.
- כמה שנות-מאסר הוא קיבל? הוא ישב בכלא 15 שנה, אחר-כך שוחרר לחצי שנה ונעצר שוב.
- מה היתה הסיבה הרישמית למעצר שלו? בפעם האחרונה הוא קיבל מעצר מינהלי לחצי שנה. באחת הפעמים שנעצר לא מצאו סיבה למעצר, אז שיחררו אותו.
- אבל מדוע נעצר וישב 15 שנה במאסר? הוא היה בן 16 כשנעצר בפעם הראשונה. לא חשוב מה הסיבה, אין שום הצדקה אנושית לעצור ילד בן 16. ואז הוא קיבל מאסר-עולם.
- היה מישפט? אני לא יודעת, הכרתי אותו אחרי כן. גם אחותו לא זוכרת, היא היתה צעירה כשהוא נעצר בפעם הראשונה.
- ומתי הוא נעצר עכשיו, בפעם האחרונה? אני לא יודעת, הכרתי אותו אחרי כן. גם אחותו לא זוכרת, היא היתה צעירה כשהוא נעצר בפעם הראשונה.

ירחון הנשים "עביר", היוצא גם הוא לאור בירושלים המזרחית. "עביר", בערבית רח-ניחוח, הוא ירחון-נשים נפוץ ופופולארי, שמדפס על נייר-כרומו משובח, ובו הרבה תמונות ציבועניות. מתפרסמים בו מחקרים שונים, סיפורים קטנים מן הארץ ומן העולם, מועלות בו בעיות שונות הן בענייני נשים והן בענייני ילדים, יש בו סיפורים, מדורי-אופנה ומדורים שבהם כותבים אישים שונים את דעותיהם. הירחון משופע במיסומות של חברות ישראליות ושל חברות מן השטחים הכבושים. זה אינו ביטאון פוליטי. בחודש ספטמבר 1986 נעצר ג'יבריל שוב לשישה חודשים, וכששוחרר שב לעבודתו בירחון "עביר".

היבה, שפירוש שמה בערבית הוא מתנת-אלוהים, פגשה את ג'יבריל במהלך עבודתה במרכז-למחקרים-ערביים בירושלים המזרחית. חבריה לעבודה מספרים כי עד שנישאה לו היתה היבה מה שמכונה אצלנו "ילדה טובה ירושלים". היא היתה באה לעבודה בבוקר וחוזרת בערב לביתה. לעיתים רחוקות יצאה אל מחוץ לעיר. החתונה רבת-המישפחה נערכה בבית-לחם. תמונות ממנה פורסמו בכתבה על החתונה בירחון "עביר". הכתבה נפתחה בשני עמודים, שבאחד מהם הופיעה תמונתו של ג'יבריל בחולצה כתומה של שרות בתי-הסוהר, תמונה שצולמה בתוך הכלא, ובעמוד שממול תמונת-החתונה שלו ושל היבה. לרוחב שני העמודים היה עיטור האפי שהתחיל מימין, על התמונה מבית-הכלא, בצורת חוט-תיל ושהמשיך בצורת סרט חגיגי, קשור בצורת פרפר על תמונת-החתונה. כותרת הכתבה היתה: "מתא 704 לכלוב-הזהב".

את היבה פגשתי במישרדים של הירחון "עביר", שם עובדת אחותה הצעירה כעורכת-כתבות. היבה היתה לבושה במיכנסיים שחורים, בחולצה שחורה ובאזנה סרוגה לבנה חסרת-שרוולים. על צווארה ענדה מיספר שרשרת-זהב ארוכות. שיערה שחור וענינה כהות ומבריקות. היא נאת-מראה, אך במהלך הראיון המעיטה לחייך, וניכר עליה שהיא מבולבלת ונסערת מן המאורעות הפיתאומיים והדרמאטיים שקטעו את מהלך-חיה.

בימים האחרונים היא עסוקה במתן ראיונות לעיתונות הזרה, אך מחשבותיה נתונות לבעלה הטרי המועמד לגירוש. אין לה ספק שאם יחליטו בסופו של דבר לגרשו מן הארץ, תלך היא בעיקבותיו. היא, אולי, עדיין אינה מודעת למציאות

היבה (מימין) עם מרים, אחותו של ג'יבריל

כשנודע לי על הנידוש בכיתי, כי רציתי שהמישפחה תישאר ביחד...

הנידודים, שתהיה מנת-חלקה, אם וכאשר יחליטו לגרש את ג'יבריל מכאן, אך היא חוזרת ואומרת שהיא חזקה, חזקה וגאה. קשה לראות עליה שהעונש מרתיע אותה. במהלך הראיון ישבה איתנו גם מרים, אחותו של ג'יבריל. היא היתה לבושה בשימלה ולראשה חבשה מיטפחת. מרים פעמה היא, "בוגרת" בית-סוהר. היא היתה אסירה במשך שנה וחצי. היא נאסרה

ב-28 בדצמבר. זה היה היום השני, בחצות הלילה. אנחנו ישנו, והם באו, דפקו בחזקה על הדלת.

● כמה הם היו? יותר מ-30 חיילים ואזרחים. אחדים הקיפו את הבית, אחרים עלו על הגג. הם שברו את הדלת, הם אפילו לא היכו שנפתח אותה. והם אמרו לג'יבריל שהם רוצים שהוא יבוא איתם. הוא שאל